

178^e Boek – deel III: algemene rekening 2020 van het algemeen bestuur van de federale Staat

In uitvoering van artikel 75 van de wet van 22 mei 2003 houdende organisatie van de begroting en van de comptabiliteit van de federale Staat (hierna: de wet van 22 mei 2003), legt het Rekenhof de algemene rekening van het algemeen bestuur van de federale Staat, samen met zijn commentaar, voor aan de Kamer van Volksvertegenwoordigers.

Deel 1 van dit volume I bevat de opmerkingen van het Rekenhof bij het begrotingsbeleid. Het Rekenhof bespreekt in een eerste hoofdstuk de uitvoering van de begroting 2020 van België als lidstaat van de Europese Unie, met het vorderingensaldo en structureel saldo van de gezamenlijke overheid, de geconsolideerde bruto-overheidsschuld en naleving van de Europese begrotingsverplichtingen. In een tweede hoofdstuk komt de uitvoering van de begroting 2020 van het algemeen bestuur aan bod, met het vorderingensaldo en het structureel saldo van de federale overheid en de sociale zekerheid, de ontvangsten, de uitgaven, de uitvoering van de begrotingsmaatregelen waartoe de regering in 2020 besliste, en tot slot de federale staatsschuld. In hoofdstuk 3 tracht het Rekenhof de impact van de COVID-19-crisis op de federale begroting na te gaan door de gerealiseerde begrotingsgegevens van 2020 niet alleen te vergelijken met die van 2019, maar ook met de gegevens uit het rapport van het Monitoringcomité van 13 maart 2020, dus bij ongewijzigd beleid en net voor de COVID-19-crisis uitbrak. Hoewel dat rapport alleen een raming geeft, geeft de vergelijking een indicatie van de mogelijke budgettaire impact van de COVID-19-crisis.

In deel 2 geeft het Rekenhof zijn commentaar bij de jaarrekening 2020 van het algemeen bestuur van de federale Staat, met een overzicht van de onderdelen van die rekening, gevolgd door algemene commentaar bij het geheel van de rekening en bijzondere commentaar bij specifieke onderdelen ervan.

Deel 3 bevat tot slot de resultaten van een aantal financiële en thematische onderzoeken die het Rekenhof het afgelopen jaar heeft uitgevoerd.

Deel 1 **Begrotingsbeleid van de federale overheid**

Uitvoering van de begroting 2020 van België als EU-lidstaat (entiteiten I en II)

Vorderingensaldo, structureel saldo en schuld van de gezamenlijke overheid (entiteiten I en II)

Het vorderingensaldo van de gezamenlijke overheid bedraagt -9,1 % van het bbp in 2020, tegen -1,9 % van het bbp in 2019. In maart 2020 raamde het Monitoringcomité het tekort bij ongewijzigd beleid op -2,8 %. Het structureel saldo van België bedraagt -5,7 % van het bbp voor 2020. Het verslechtert met 2,6 % van het bbp ten opzichte van 2019.

De hoogte van de overheidsschuld (de zgn. 'Maastrichtschuld') is een belangrijk criterium om de gezondheid van de overheidsfinanciën te meten. Op 31 december 2020 bedroeg deze schuld 515.238 miljoen euro (112,8 % van het bbp), 48.038 miljoen euro meer dan op 31 december 2019.

Naleving van de Europese verplichtingen

De overheidsfinanciën hebben zwaar te lijden gehad onder de COVID-19-crisis. Die uitzonderlijke situatie was voor de Europese Commissie aanleiding om in maart 2020 de algemene ontspanningsclausule van het Stabiliteits- en Groeipact in werking te stellen. Die biedt de Europese lidstaten de mogelijkheid om tijdelijk afwijken van hun budgettaire aanpassingstraject.

Het is echter van belang dat die afwijkingen de leefbaarheid van de overheidsfinanciën op middellange termijn niet in het gedrang brengen en dat ze te verklaren zijn door tijdelijke, proportionele en gerichte maatregelen om de pandemie te bestrijden en de economie te ondersteunen. Op basis van een kwaliteitsonderzoek van de maatregelen die de overheden namen, oordeelde de Commissie dat België aan deze voorwaarden had voldaan.

Vorderingensaldo en structureel saldo van Entiteit I (federale staat en sociale zekerheid)

Het vorderingensaldo van Entiteit I bedraagt -6,7 % van het bbp in 2020 (-1,6 % in 2019), of -30.696 miljoen euro (-7.692 miljoen euro in 2019). In maart 2020 raamde het Monitoringcomité het tekort bij ongewijzigd beleid op 2,3 % van het bbp. Het structureel saldo van Entiteit I voor 2020 is vastgesteld op -4,2 % van het bbp (tegen -2,2 % in 2019). Het tekort neemt tegenover 2019 dus toe met 2 % van het bbp.

Algemene rekening 2020 - Begrotingssaldo van de diensten van algemeen bestuur

De uitvoeringsrekening van de begroting 2020 van de diensten van algemeen bestuur sluit met een tekort van 32,1 miljard euro, tegen een begrotingsoverschot van 6,7 miljard euro in 2019. Dit bedrag is het verschil tussen de uitgaven die aangerekend zijn op de algemene uitgavenbegroting (81,7 miljard euro) en de ontvangsten op basis van vastgestelde rechten (49,5 miljard euro) die zijn aangerekend op de middelenbegroting.

Het Rekenhof stelt vast dat de belastingontvangsten in 2020 nog altijd niet correct worden geboekt op basis van vastgestelde rechten en dus geen getrouw beeld geven van de werkelijkheid.

Die tekortkomingen verklaren waarom het vorderingensaldo moet worden vastgesteld op basis van een berekening van het nettobegrotingssaldo op kasbasis. Dit komt, na correcties door het Instituut voor de Nationale Rekeningen, neer op 31,5 miljard euro.

Financiële overdrachten aan andere entiteiten

De ontvangsten die de federale Staat in 2020 inde (113.305,4 miljoen euro, kasbasis) bedroegen minder dan de financiële overdrachten naar de andere overheden (118.938,6 miljoen euro). Die overdrachten liggen 11.474,1 miljoen euro hoger dan in 2019, voornamelijk door de herberekening van de evenwichtsdotaties voor de stelsels van de sociale zekerheid. De middelen die aan de deelstaaten werden overgedragen, daalden daarentegen met 3.178,1 miljoen euro tegenover 2019.

Inkomsten

In 2020 heeft de Staat in totaal 113.305,4 miljoen euro ontvangsten geïnd. De ontvangsten bestaan uit 109.548,5 miljoen euro fiscale ontvangsten (inclusief lokale belastingen) en 3.757,0 miljoen euro niet-fiscale ontvangsten (met inbegrip van 1,4 miljoen euro aan ontvangsten van derden)

Door de COVID-19-crisis heeft de Staat aanzienlijk minder fiscale ontvangsten geïnd (-12.320,0 miljoen euro, -10,1 %) dan in 2019 (121.868,5 miljoen euro).

De sterkst getroffen ontvangsten zijn de vennootschapsbelasting (13.003,8 miljoen euro, -31,6 %), de roerende voorheffing (3.422,2 miljoen euro, -16,4 %), de btw (27.181,0 miljoen euro, -13,9 %) en de douane en accijnzen (10.822,8 miljoen euro, -11,7 %).

Ook een aantal fiscale conclaafmaatregelen uit de voorgaande jaren hebben de fiscale ontvangsten van 2020 beïnvloed. Voor 2020 werd immers geen inkomstenbegroting goedgekeurd en zijn evenmin nieuwe fiscale beleidsmaatregelen getroffen.

Het Rekenhof heeft een aantal maatregelen onderzocht die een bijkomende budgettaire impact hadden in 2020 maar niet voldoen aan de eisen van de minister van Begroting inzake monitoring of waarover onvoldoende is gerapporteerd om de impact op de volgende jaren te kunnen inschatten. Het betreft de aanpassing van de belastingvermindering voor pensioenen en vervangingsinkomsten, de provisie voor het eenheidsstatuut, de vrijstelling van de eerste schijf van dividenden en ten slotte de hervorming van de vennootschapsbelasting.

Uitgaven

De uitgaven bedroegen 81,7 miljard euro, waarvan 73,7 miljard euro primaire uitgaven en 7,9 miljard euro intrestlasten van de rijksschuld.

Een groot deel (51.338,3 miljoen euro of 62,8 %) van de totale uitgaven bestaat uit opdrachten aan de sociale zekerheid (30.998,4 miljoen euro), aan de gewesten en gemeenschappen (13.291,2 miljoen euro), aan de Europese Unie (4.005,1 miljoen euro) en aan de lokale overheden (3.043,6 miljoen euro). Deze opdrachten zijn het resultaat van wetgeving en maken geen deel uit van de eigen uitgaven van de federale regering. Het resterende bedrag, de "eigen uitgaven" van de federale overheid, bedraagt in 2020 30.364,9 miljoen euro (37,2 %).

Die eigen uitgaven bestaan hoofdzakelijk uit uitgaven voor intrestlasten (26,2 %), personeelsuitgaven (19,7 %) en interne financiële stromen binnen de federale overheid. Het gaat onder meer om dotaties aan Fedasil (537,1 miljoen euro), de Regie der Gebouwen (740,3 miljoen euro) en het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (100,2 miljoen euro), en de uitgaven voor de federale wetenschappelijke instellingen (118,6 miljoen euro).

De werkingsuitgaven en de investeringen maken respectievelijk 9,6 % en 2,7 % van de overheidsuitgaven uit.

Gevolgen van de COVID-19-crisis voor de begroting 2020 van het algemeen bestuur

De COVID-19-crisis dwong de regering ertoe uitzonderlijke maatregelen te nemen met aanzienlijke budgettaire gevolgen. Ze had gevolgen voor het vorderingensaldo en ook voor de ontvangsten, uitgaven en schuld van de federale Staat.

Net voor de COVID-19-crisis raamde het Monitoringcomité het vorderingensaldo van de gezamenlijke overheid bij ongewijzigd beleid op -13.488 miljoen euro. Het bedraagt uiteindelijk -42.318 miljoen euro. Het vorderingentekort is dus 28.830 miljoen euro groter dan geraamd. Tegenover 2019 bedraagt het verschil 33.238 miljoen euro. Volgens de Hoge Raad van Financiën hebben de (economische steun)maatregelen ter bestrijding van de COVID-19-crisis in 2020 een negatieve impact van 21,2 miljard euro gehad op het vorderingensaldo van de gezamenlijke overheid.

Het Monitoringcomité van maart 2020 raamde de fiscale kasontvangsten voor 2020 net voor de COVID-19-crisis uitbraak op 118.145,5 miljoen euro, een groei van 1.363,4 miljoen euro tegenover 2019. De gerealiseerde kasontvangsten namen tegenover 2019 af met 12.269,8 miljoen euro en zelfs met 13.633,1 miljoen euro tegenover de ramingen 2020.

Naast de daling van de economische conjunctuur, zorgden ook de fiscale steunmaatregelen voor verminderde fiscale ontvangsten.

De niet-fiscale ontvangsten liggen in 2020 1.252,5 miljoen euro lager dan in 2019. Diverse ontvangsten werden sterk beïnvloed door de effecten van de COVID-19-crisis, zoals de dividenden van de financiële instellingen. Het saldo ten gunste van de Staat van de financiële stromen, ontvangen en uitbetaald door de Staat, die voortvloeien uit de steunmaatregelen die zijn genomen in het kader van de financiële crisis van 2008 en ter ondersteuning van de financiële stabiliteit van de eurozone, bedroeg eind 2020 echter 2,6 miljard euro. Dit cijfer in lopende prijzen houdt echter geen rekening met de financieringskosten van de operaties (geraamd op 2,2 miljard op 31 december 2020).

Aan de uitgavenzijde werden verschillende basisallocaties in de wetten tot opening van voorlopige kredieten aangepast, in het bijzonder de dotaties en toelagen voor de sociale zekerheid en de algemene interdepartementale provisie. In totaal overschrijdt de subsidiëring door de federale Staat van de sociale zekerheid (globale beheren, evenwichtsdotaties, RSVZ en Fedris) met 12.512,4 miljoen euro de ramingen die het Monitoringcomité opstelde vóór de COVID-19-crisis. De kredietoverdrachten vanuit de interdepartementale provisie naar de federale departementen voor de bestrijding van de crisis bedroegen 3.975,0 miljoen euro bij de vastleggingen en 3.689,1 miljoen euro bij de vereffeningen. De overdrachten vonden hoofdzakelijk plaats naar de FOD Sociale Zekerheid, de FOD Mobiliteit, de FOD Maatschappelijke Integratie en de FOD Werkgelegenheid.

Door de COVID-19-crisis is de financieringsbehoefte van de federale Schatkist voor 2020, die begin 2020 (dus net vóór de uitbraak van de crisis) op 31,5 miljard euro was geraamd, uiteindelijk veel hoger uitgevallen (52,6 miljard euro).

De ingrijpende crisis heeft er in maart 2020 toe geleid dat de Europese Commissie haar voorheen stringente begrotingscriteria, inclusief het schuld criterium, via een activering van de ontspanningsclausule in het Stabiliteits- en Groeipact tijdelijk (tot 2023) aan de kant heeft geschoven. Daarnaast werden nog andere maatregelen genomen: gebruik van middelen die niet aan de Europese Structuurfondsen zijn toegewezen, toekenning van noodkredieten, acties van de Europese Centrale Bank.

In mei 2020 stelde de Europese Commissie een herstelfonds van 750 miljard euro voor (*Next Generation EU*), dat in de Europese meerjarenbegroting zou worden verankerd. België zal in dit kader ongeveer 5,95 miljard euro aan subsidies ontvangen, waarvan 1,25 miljard euro voor de federale staat.

Deel 2 Jaarrekening 2020 van het algemeen bestuur

Ondanks de belangrijke plaats van het algemeen bestuur binnen de federale Staat en de certificering van de jaarrekening van de federale Staat vanaf het boekjaar 2020, stelt het Rekenhof geen structurele verbetering van de kwaliteit van de jaarrekening van het algemeen bestuur vast.

Net zoals het voorbije jaar geeft die rekening geen getrouw beeld van de financiële toestand en vermogenstoestand van het algemeen bestuur. Voor bepaalde rubrieken zijn heel wat verrichtingen niet of onjuist in de rekeningen geboekt. Dat geldt vooral voor de materiële en immateriële vaste activa, de voorraden, de provisies, de fiscale vorderingen en de financiële middelen. Wat de fiscale ontvangsten betreft, is de FOD Financiën, ondanks de oprichting begin 2020 van een werkgroep ad hoc, er niet in geslaagd de overgang te maken naar de boeking op basis van vastgestelde rechten. Die is al sinds 1 januari 2017 verplicht.

Het Rekenhof benadrukt daarnaast dat door het blijvende gebrek aan kennis en beheersing van de boekhoudverrichtingen bij de departementen geen structurele oplossingen kunnen worden gevonden voor de problemen die het Rekenhof sinds de opstart van het Fedcomproject heeft aangegeven. Zo passen de departementen de instructies van de Federale Accountant bij de jaar- en maandafsluitingen onvoldoende en niet eenvormig toe. De toepassing van het vastgesteld recht, de verantwoording van de boekhoudverrichtingen en de jaarlijkse inventarisering van bezittingen, rechten, schulden, verplichtingen en verbintenissen, zijn verbeterpunten. De interne vorderingen en schulden zijn onvolledig geëlimineerd.

Tot slot blijft het regelgevende kader onvolledig en zijn de huidige maatregelen van interne beheersing ontoereikend. Het Rekenhof benadrukt daarbij dat het gebrek aan volledigheid en eenvormigheid in de boekingsregels (onder meer fiscaal) en de waarderingsregels, het getrouw beeld van de jaarrekening van het algemeen bestuur en daardoor ook van de jaarrekening van de federale Staat, schaadt.

Deel 3 Financiële en thematische audits

Stand van zaken van de werkzaamheden van de Commissie voor de Openbare Comptabiliteit - vervolg

De Commissie voor de Openbare Comptabiliteit is in 2017 van start gegaan maar heeft nog geen advies afgerond. In de werkgroepen die deze adviezen moeten voorbereiden, zijn wel werkzaamheden verricht, maar die hebben tot nu toe nog niet geleid tot een concreet advies dat aan de plenaire vergadering kan worden voorgelegd. Het Rekenhof herhaalt daarom zijn aanbeveling de werkzaamheden te intensifiëren, omdat duidelijke en uniforme richtlijnen nodig zijn voor alle entiteiten waarvan de overheidsrekeningen vanaf het begrotingsjaar 2020 worden gecertificeerd.

Interne audit bij de federale overheid

Het Rekenhof heeft onderzocht hoe de Federale Interne-auditdienst (FIA) en het Auditcomité van de Federale Overheid (ACFO) zijn aanbevelingen uit het artikel in het 175e Boek hebben opgevolgd. Het heeft er enkele essentiële aspecten van de werking van de FIA aan toegevoegd. Daarbij stelt het vast dat de FIA en het ACFO hun inspanningen voortzetten om de kwaliteit van de interne audit te verbeteren en bij te dragen tot de verbetering van de interne beheersing en het risicobeheer binnen de federale overheid. De FIA kan zijn werking op bepaalde punten nog verbeteren, onder meer door een vormingsplan op te stellen en te rapporteren over het programma voor kwaliteitsbewaking en de opvolging van de aanbevelingen. De aanwijzing van een verantwoordelijke voor interne audit is een prioriteit.

Monitoring van het personeelsbestand en van de personeelsuitgaven van het federaal openbaar ambt

Het Rekenhof heeft de evolutie van het personeelsbestand van het federaal openbaar ambt en de personeelsuitgaven van de FOD's, POD's, Defensie en de Federale Politie tussen 2006 en 2020 onderzocht.

Het stelt vast dat het personeelsbestand daalt, zowel tegenover 2006 als tegenover 2016. In het federaal administratief openbaar ambt vermindert het aantal contractuele personeelsleden sterk dan het aantal vastbenoemde. Het aantal vastbenoemde ambtenaren van niveau A stijgt, terwijl dat van niveau D is gedaald. De daling van het personeelsbestand bij de FOD's tussen 2018 en 2020 heeft echter de personeelsuitgaven niet overeenkomstig doen dalen.

Tot slot behandelt het Rekenhof het project van de FOD Bosa om een platform te creëren voor de personeelsgegevens en -uitgaven van het federaal openbaar ambt, en vergelijkt het dat met de kenmerken van de momenteel beschikbare gegevens.

Rekeningen van rekenplichtigen en rechtsprekende opdracht van het Rekenhof

Bepaalde departementen van het algemeen bestuur van de Staat leggen hun rekeningen nog steeds met achterstand voor, ondanks de herinneringsbrieven die het Rekenhof aan de betrokken administraties en ministers verzond.

De fiscale administraties bezorgden het Rekenhof 99 % van hun rekeningen. Wat de overzending van de niet-fiscale rekeningen betreft, heeft de FOD Justitie de grootste achterstand.

In 2020 werd het Rekenhof geïnformeerd over de beslissing van de toezichthoudende ministers om één rekenplichtige met een tekort niet te dagvaarden.

FOD Kanselarij van de Eerste Minister: uitgaven voor externe communicatie

Het Rekenhof onderzocht een selectie van vijftien informatie- en communicatiecampagnes als ook de daaraan verbonden uitgaven van de directie Externe Communicatie van de Kanselarij van de Eerste Minister, gespreid over de jaren 2016 tot 2018. Het ging na of de betalingen door de directie in overeenstemming waren met het reglementaire en procedurele kader, of dit kader voldoet en of gevolg werd gegeven aan de aanbevelingen die het Rekenhof in 2008 had geformuleerd in het kader van een rechtmatigheidsonderzoek naar de samenwerkingsakkoorden in dat verband.

Het stelt vast dat de tekst van de samenwerkingsakkoorden niet langer conform is met de regelgeving. Zo moet het punt over de "wettelijke verplichtingen" in overeenstemming worden gebracht met de intussen gewijzigde wet van 4 juli 1989 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezingen van de Kamer van Volksvertegenwoordigers, de financiering en de open boekhouding van de politieke partijen. De samenwerking van de FOD Kanselarij met de Controlecommissie betreffende de verkiezingsuitgaven en de boekhouding van de politieke partijen moet worden versterkt, om het advies van die Controlecommissie over de informatie en -communicatiecampagnes te garanderen. Bijkomende regels zijn dus noodzakelijk om de naleving van de wet van 4 juli 1989 alsook de controle erop te garanderen.

De uitgaven voor informatie- en communicatiecampagnes die de FOD Kanselarij doet voor rekening van federale en programmatorische overheidsdiensten, administratieve diensten met boekhoudkundige autonomie (ADBA's) en overheidsinstellingen met rechtspersoonlijkheid, worden aangerekend op een orderekening van het Internationaal Perscentrum (IPC). Dit behoort echter niet tot de organieke opdracht en bevoegdheden van een ADBA. Het gebruik van een orderekening is bovendien weinig transparant en doet afbreuk aan de principes van annualiteit, specialiteit en universaliteit van de begroting. Een rechtstreekse aanrekening van de kosten op de kredieten van de betrokken departementen zelf is aangewezen.

Het Rekenhof beveelt tot slot aan om in de toekomst een tijdige eindafrekening te maken van elke campagne en de eventueel resterende saldi door te storten naar de Schatkist.

Interne beheersing en boeking van de verrichtingen van de federale overheidsschuld

Het Rekenhof onderzocht de interne beheersing en de boeking van de verrichtingen van de overheidsschuld, met het oog op de certificering van de jaarrekening 2020 van de federale Staat, gezien het belang van de desbetreffende balansrubrieken.

De dienst Financiële Verrichtingen van de Schatkist (FVS) van de FOD Financiën boekt de verrichtingen van de overheidsschuld op basis van informatie die het Federaal Agentschap van de Schuld (*Belgian Debt Agency* of BDA) hem bezorgt. De FVS en het BDA dragen via hun internebeheersingsmaatregelen bij tot de betrouwbaarheid van de boekhoudverrichtingen. Het Rekenhof stelde een aantal boekhoudkundige anomalieën vast, die geen impact hebben op de toestand van de overheidsschuld. Het identificeerde ook tekortkomingen in het wettelijke en reglementaire kader en formuleert verschillende aanbevelingen. Die aanbevelingen zijn erop gericht te verduidelijken welke diensten het BDA aan de FVS moet leveren, de internebeheersingsmaatregelen te vervolledigen die beide diensten hebben ingevoerd, het saldo van sommige rekeningen beter te rechtvaardigen, te voldoen aan de verplichting om een volledige inventaris voor te leggen, en de boeking van de afgeleide producten in overeenstemming te brengen met de regelgeving.

Het BDA en de FVS onderschrijven de aanbevelingen van het Rekenhof en hebben aangegeven hoe ze er concreet aan tegemoet zullen komen.

Inventarisatie en boeking van de materiële vaste activa van Defensie

Het Rekenhof heeft in zijn laatste boeken regelmatig gewezen op verschillende grote problemen met de vaste activa van het algemeen bestuur.

Aangezien het Rekenhof de jaarrekening van de federale Staat vanaf het jaar 2020 moet certificeren, heeft het de materiële vaste activa van Defensie opnieuw gecontroleerd. Die vertegenwoordigen de helft van de waarde van die van het algemeen bestuur.

De terreinen en gebouwen die Defensie rechtstreeks beheert en boekt, werden nog niet gehewaardeerd, hoewel artikel 8 van het koninklijk besluit van 10 november 2009 dat voorschrijft. Daardoor zijn de onroerende goederen op het actief significant ondergewaardeerd.

Defensie is nog onvoldoende vertrouwd met het fundamentele onderscheid tussen vaste activa en voorraden. Zo heeft het Rekenhof bij zijn controles ter plaatse vastgesteld dat activa met de kenmerken van een vast actief vaak bij de voorraden waren geboekt.

Er rijzen bovendien classificatieproblemen met de voorstelling zoals bepaald in het koninklijk besluit van 10 november 2009 (gebruik van ongeschikte rubrieken of verwerking van specifieke verrichtingen zoals aankopen in *pool*).

Tot slot past Defensie nog steeds een onregelmatige methode toe om reserveonderdelen in samenhang met investeringsdossiers te boeken. Het Rekenhof formuleert daar al verschillende jaren kritiek op. Die methode heeft eveneens een negatieve invloed op de transparantie van de verrichtingen.

Niet-fiscale ontvangsten van de FOD Mobiliteit en Vervoer

De FOD Mobiliteit en Vervoer houdt het beheer van de niet-fiscale ontvangsten globaal genomen goed in de hand. Het Rekenhof stelde geen enkele grote tekortkoming vast en formuleert aanbevelingen om de ontvangstencyclus te verbeteren aan de hand van controles en procedures die zijn gebaseerd op voorzichtigheid en transparantie.

De FOD heeft zich er inmiddels al toe verbonden de volgende vier acties uit te voeren: evaluatie van de 'Collect'-applicatie waarin de ontvangsten zijn opgenomen, opstelling van een samenvattend document over het ontvangstenproces waarin de diverse rollen, het systeem voor de vervangingen van de rekenplichtigen en de processen worden beschreven, toevoeging van een lijst van de betrokken artikelen uit de middelenbegroting bij de verzending van de beheerrekeningen naar het Rekenhof en formele validering door de ordonnateur wanneer ontvangsten worden overgedragen tussen rekenplichtige beheren en tussen begrotingsartikelen.